

ODSŁONIĘCIE TABLICY POŚWIĘCONEJ J. ALEKSANDROWICZOWI (J. NAJDZIUKOWI) W ZP-W „POZKAL”

(wg info: Mirosława Pietrzyka)

W dwudziestą rocznicę śmierci Józefa Aleksandrowicza – Jazepa Najdziuka na terenie Zakładu Poligraficzno-Wydawniczego „POZKAL” w Inowrocławiu, dokonano w sobotę 14 lutego odsłonięcia tablicy upamiętniającej tego zasłużonego dla Inowrocławia człowieka.

•

Jazep Najdziuk był białoruskim działaczem narodowym, drukarzem, wydawcą, twórcą i działaczem kulturalnym Inowrocławia. W pamięci mieszkańców zapisał się przede wszystkim jako szef największego zakładu poligraficznego miasta - Drukarni Zakładu Wydawnictw CRS „Samopomoc Chłopska”. Pracując tam, przeszedł wszystkie szczeble zawodowej kariery: od drukarza aż do stanowiska dyrektora. Z jego inicjatywy powstały w latach 1964-1968 nowe budynki zakładu przy ulicy Cegielnej - budynki, w których obecnie mieści się „POZKAL”. Przed II wojną światową, jak i w jej trakcie, działał w białoruskim ruchu narodowym, Najdziuk był m.in. autorem pierwszej historii Białorusi. Gdy do Wilna zbliżała się Armia Czerwona, opuścił je. Na wiosnę 1945 roku znalazł się w Inowrocławiu, gdzie, używając nazwiska Józef Aleksandrowicz mieszkał aż do śmierci w 1984 roku.

Obchody rozpoczęły się mszą w kościele św. Józefa, po której na grobie Józefa Aleksandrowicza złożono liczne wiązanki kwiatów. O godzinie 10:00 na budynku drukarni POZKAL odsłonięto tablicę pamiątkową z medalionem autorstwa Włodzimierza Szparagi. Tablica jest dwujęzyczna - po polsku i białorusku - nawiązuje do zasług tego białoruskiego działacza narodowego oraz twórcy drukarni i życia kulturalnego Kujaw. Tablica została ufundowana przez przedstawicieli środowiska inowrocławskich poligrafów wśród których pamięć o Nim jest do dziś żywa.

Na uroczystość przybyli m.in.: konsul Białorusi w Gdańsku Michał Aleksiejczyk, przewodniczący Białoruskiego Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego w Białymstoku Oleg Łatyszczek, poseł Marcin Wnuk, wicewojewoda Arkadiusz Horonziak, prezydent Inowrocławia Ryszard Brejza. Obecni byli pracownicy drukarni - w większości wychowankowie i współpracownicy Aleksandrowicza - pasjonaci kultury. Symbolicznego odsłonięcia tablicy dokonali: ze strony białoruskiej - córka Łucja Harytan wraz ze swoim wnukiem, przewodniczący BTSK Olegi Łatyszczek; ze strony polskiej - córka Lucyna Aleksandrowicz-Pędich ze swym synem, prezydent miasta Inowrocławia Ryszard Brejza, Piotr Milchert i Eugeniusz Waloch. Moment odsłonięcia uświetnił wystrzał z armaty stojącej u wejścia do „POZKAL-u”. Następnie, zaproszeni goście zwiedzili samą drukarnię, w tym Izbę Tradycji, a podczas poczęstunku mieli okazję trochę powspominać.

Kolejnym punktem programu była sesja naukowa poświęcona Aleksandrowiczowi. W sali koncertowej Szkoły Muzycznej z referatami wystąpili: prof. Jerzy Turonek z Instytutu Historii PAN („Jazep Najdziuk – syn narodu białoruskiego”), mgr. Edmund Mikołajczak z Inowrocławia („Józef Aleksandrowicz – zasłużony obywatel Inowrocławia). Zabrali głos także konsul Michał Aleksiejczyk i wicewojewoda Arkadiusz Horonziak. W części wspomnieniowej wystąpili między innymi Lucyna Aleksandrowicz-Pędich, dyrektor ZP-W „POZKAL” Zbigniew Chmiel, Marcin Wnuk, Ryszard Brejza, Swietłana Słowik, Helena Głogowska. Minirecital pieśni białoruskich zaprezentował bard Zmiecier Bartosik. Na zakończenie uroczystości gorące podziękowania wszystkim, którzy pomogli w ich organizacji złożył Piotr Milchert.

Pomysł uhonorowania twórcy drukarni narodził się w maju ubiegłego roku podczas obchodów Dnia Drukacza. Powstał Społeczny Komitet Fundacji Tablicy Upamiętniającej Józefa Aleksandrowicza, na którego czele stanął długoletni przyjaciel Aleksandrowicza – Piotr Milchert. Według niego napis na tablicy ma przyczynić się do zbliżenia między dwoma narodami.

Foto

Piotr Milchert pod tablicą upamiętniającą Józefa Aleksandrowicza (Foto. Czesław Skowroński)

Na uroczystość przybyło liczne grono przyjaciół Józefa Aleksandrowicza, młodzież szkolna (Foto. A.P.)

Konsul Białorusi z gadńskiego konsulatu Michał Aleksiejczyk (obok portret Józefa Aleksandrowicza) (Foto. A.P.)

Goście w sali konferencyjnej, stoją od lewej: poseł Marcin Wnuk, wicewojewoda Arkadiusz Horonziak, prezydent miasta Ryszard Brejza, Lucyna Aleksandrowicz-Pędich, konsul Michał Aleksiejczyk, Hanna Głogowska, Piotr Milchert, Alfred Krysiak (Foto. Czesław Skowroński)

<http://www.wydawca.com.pl/wydawcanowy/Poligrafia/Najdziuk.html>